

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ СХС

Рок V.

Нови Сад, петок 17. Фебруар 1928.

Ч. 7 (165)

Добри кнїжки — вирни пріятеле

Новини, кнїжки юе пишу за парод. Зес читаньем по-внох, добрих кнїшкох ще чловек учи о тим, юе ище візнав, як да іспите порозуми тато, по уж знал. Зес читаньем чловек ширі своєю анапе. Хто веней зна, все ѿй и вредзи; а и легчайше му жни.

Кажди од нас люби слухац, кед дахто крашне приповеда. Но видзиме и самс читанс по ильше, як бешада, приповедане з разумним чловеком.

Но новини и кнїжки ест яшлікі. Ест добри, а ест и али. За нас "Русинох" су добри: "Руски Новини" и добри кнїжки як: Руски Календар, Руски Писні, Ефтайова дзвінка, Житие Св. Кирила и Мефодия. Но не гварим, да юе и читаю и други новини, а и добри кнїжки, которых ест, бара вельо. Не досцлем новини або кнїжки кувиц, але треба их пречитац, и то помали, разумно пречитац, а во штурци за буднак, бо чкода за певенки.

В жиме, кед маме кеди и кед длуга нои вежкіме добру кнїшку до рукох и читайме на глас, як дома, так у друштву при хлопох. Еден пай чита, а други пай слухац. Па, кед дахто дацо юе порозуми, пай стави вопрос на тих юе знаю, па пай им ростолкую. Не тре-

ба юс ганьбиц. Ша ёден чловек не може знац шицко. Еден од другого не мушиме учніц. Нешкайши часи захтеваю вельо вецей знація од людоах як давно. Не досц уж лем пріповедац о босоркох и о кой чим юе юе по нім. Ми мушиме медаи людзіми, когти вецей знація од нас. Ми мушиме их досцигнуц у шицким, кед исцеме препадніц. Ми мушиме знац, як ше обробюв раціонально яком, да нам прінесе вецей хасну; як маме карміц статою. Треба пам знайт, як юе Міні статою. Треба пам знац нашо граждански права и должності. З юним словом, вельо вецей нам треба знац койчого, да можеме напредо-вац.

На таки способ як сом спомнул, найлегчайше юе можеме учніц. Лем так будземе мац хасен а новинех и кнїшкох, кед их порозумиме. Така кнїшка нігда не будзе драга.

Зато сходаме юе и на схадакох читайме добри кнїжки и новини, па будземе видзіні, кельо юе таго научиме, о чим аме а юе не думали.

Кед так будземе робиц, верце ми, меней будзіе звади и оғваряня и гніва, як то було до тераз...

Мих. Няради.

У нашым отечеству

Політ. положеніе.

Накеди парламент виглясал порціюзи закон влада придала оставку, як юе могла зложиц концентраційна (составіца зес шицких партію) влада. Вукичевич то спробовал и поводил Радича, медзитим Ра-

Лю. Йованович умар. Прешлого тижня умар по другей хороти, по-знати політичар Люба Йованович. Вон юе одзелен од Пашича и абс своіма пріятелями медаи котрима бул и Вукичевич основаў самосталну радык. партію. Но шмерцы Пашича зложили юе ааш радикалы и група Йовановича, превыкала подъство.

Владителі біоскопох одредаэли, же од 12 марта, завру шицкі свойскіна по цалей жемі, бо министерія не сцела зменшаша порцій.

Помоц гладіцім. Познати войводянски багач Г. Дундерски даровал друштву "Народней Образи" 3 вагони жита и 3 вагони кукурици, як юе би юе подаэло гладіцім житељам у Херцеговіні и Далмациі. Так исто у варошу Загребу назберало юе 45 тисяч дні.

Кривотворительські пекеніка препашла поліція у Херцеговіні при Мостару. Кривотворели ковані юно и аво динарки. Так исто найдасни криви стодинарки на полю юного газди з Бачкай Тополі.

Од страху умарла. У валале Ясика (Босна) ишла до сущедского валалу 15 рочна дзвінка Ружа Мананович. Драга ю водзела през стари валалски теметов. Понеже була уж вечар, приходзів ей на разум койкі думи, о мертвих, по их дараз чула. Вона почала сікіц, кед юе попілоцела и спадла. Од страху и умарла.

Читайце и претплацуце юе "РУСКИ НОВИНІ".

Поштарина плаћена у готовом

Выхода раз в годину

Цена на фальц року 100 динарів

На 1. рока 50 динарів

За Америку 4 долари на рок

Рукописи и другі писма, треба

посылац на адресу:

"РУСКИ НОВИНІ" НОВИ САД

Бројевіана, улица број 2

Претплату на "РУСКЕ НАРОДНЕ

ТРОСВІТНЕ ДРУЖСТВО, РУСКИ

КРСТУР (Бачка).

Руцели го до ями

При Загребу нападли не-попати злодіи земледілца Тому Трупела, кед ишол до варошу на піац. Овлячкали го, авязали и так руцели до юдней глібокей ями. Чловек чекко пора-нети пріпісціни до шпиталя.

Части нещесца на желеціцах юе случую особено у тих дньох. Так збыл юе при Пакрачу осо-бови и тарговіці воз а так исто при Осеку. Исто так збыли юе женевици у Ходжаку! При тим нещесцу настраціло 12 особи, а ви-новати су служітеле и чу-вари желеціх драгох.

Проневерел 45.000 дин. У політ. агенціи Дяковица (Сербія) доказало юе, же проневерена сума пенсії віношую юе 45 тисяч дні.

Трешене жемі. У наших приморских крайях, особено при Спліту и Ши-бенику обачело юе в це-дзелу моцне трешене жемі, котре прешло без юкіх чкодох.

Перше путоване на крілатіцах отычало юе на стреду медаи Београдом и Загребом, за тераэ наша авіяція ма два таки кріла-тици за превозковати пут-никіх. Путоване будзіе тир-вац лес два годзінны.

Суд комуністом. На вонторок почало юе су-даці у Београду 125 кому-ністом, котры "шірельніх" які и новиніскому комуністу, котга содержанія "нашаде-державі" на агітіраваці медаи народом за бойшевізм.

Важносць просвіти за жени

Вопрос про народним просвіщуванням є єдиною з найважливіших питань у народній життєве. Що є народом павільної систематично? не просвіщую, таїм аж думаємо на фізичне, — адравствене, умне і матеріальне напредовання. Не вишик лем од громади знань і ученощі, не питаємо чи чоловік велико або мало він, але да своє знане розуми самостійно використовує, і употреблює що напредований власне і другого.

Кожна культурна установа, що служить на користь народу напредованню, то є народне благо, сутність, часів того народу. Вона є по цілому швеце с поняттям хонорарія. А чим весять ма такі блага данім народу, то їх таїм баржей цінні напредки народу.

Хтоє поміло доношу весять люді, чи є добре і порово ороблене, чи є с тараску нариснуте? Хтоє житко час барже цінні, чи є з кукольом і пініцом волис, чи хтоє часті і уж з далека є жоліс віділі? Легко даме єдніт.

Так то і при народу. Тоді народи є славніши у інвентарі, які мають весять просвіщених людів.

І жених потребна просвіта ягоди і хлопом! Натоміс, як себе можемо представити? — наша жена — наша предни роботниця? Сиди видимим як підай у кухонім кухину, другу як задумашо ходи по дворе, давну жіл-през ціли дні стоять за тенту, єдна мало по єднім дасині пресвіддані при машині, єдна зосі «шерном» обдерла, а вживме кельораз і задриміє днісні вечір при кухні! бо уж бара вистата, і то а дні па дасині, і ріка на рок інцидент: Ноши свою торку цико и покорно, бо так навікала!

Народна просвіта є зачина

у фемелії. Фемелія є темель чловіческого друштва, темель соціального життя. Як при найдавніших племенах так і при найбільшіх народах, фемелія, школа морального життя.

Моральна висока єдного півода заввиши у головних одного домашнього воспитання; а у воспитанню треба да відповідь на предок жених. Звичайно так же гвардія, же фемелія — глава чоловік, а жена є інверсія.

Чом треба воспитувати жених? Біо женіху виспитані має народне значене. При винелічих народах по-шицьким швеце у кождим культурним друштву, ай єдиний вопрос, що телько і так часто напретресував як вопрос о женіхських просвіщуваннях. Задача жениху є супруги я бара важна за життя і полна зосвідчательності; а єже біо мотивії своєї узяніненії задачі усвідчено однією, треба є данигніц на достойну високу. Біо лем так може поконати свою важку і обвільну залежність, якож є очиску єднієї цілі і шерса.

Єдині жадаю да буде жена тілесно десцропланета, як изображені єдні ма єдні може найвиши. Други да лем у домашніх роботах буде добре, воспитана, добра а неучена. Але єдна жаль найважчіх єдні, які до маліжінського стану ступаю і лем на то патра, да им жена буде чим Богатша. За супругу є десцропланета добри матеріали колажі. Супруга має бара важку задачу у фемелії. А, як, може супруга, своєї важнії задачі, єдна єдні узвишених залежності, які початік нема.

Жена як супруга має великий вплив і на характер своєго чоловіка. Просвіщеність жених і мужка звільні, а просвіщеність незвичайною омою мужеву є

історію, оплеменює єдну кождуду жінку, кождуду єдну і на хвісто. Дзе жена — препадис, єдна і друнітво препадис, а дзе

жела честига, уважена єдна і друнітво єдни на угледній моральній висині.

Наталіа Ілісун, учитель

Широм світа

Празновириє медвід православними Греками указало єдно по-давні на острові Ципру. Греки відмінно на своєму соборі напрівадвали інші календарі як у тих настало тріснє жемі. Празновириє в ін просвіщенні народу думали, що то приходило за тога, єдно запровадили нові календарі та бажаючи інші календарі відмінно змінили главу яківської лідії житву зачували.

Драга наука. По світі, хотів приходить в Русії запровадила большевицька влада нові вчесні портфелі, єдна біо інші подавніми. Кожда фемелія муша пластиці 10 процентів єдного приходу лем школські портфелі а Кельо єдно інші мушні пластиці гівіків портфелі.

Побили єдна у австрійським парламенту орєшного тижня народни посланники. Но лем при часі збора придає до битки у парламенту, але і у Відно (Бейчу). Соціялісти нападавали командаста жандармерії, єдна іх приставши бара презеля. Після тога станули посланники християнської партії та так привело до битки.

Генерал Врангель єдно єще єдна цума на борбу зосвідченою большевицькими. Вон війвел, єдна под його команду стої 40 000 людів розшуків по шицьких країнах Європи. Кажди єдна єдні претримує єдну звільненію своєм заробком, але єдні дала мешанно єдну

привес за воєнну армію. Гоч чекали єдно даскель роки, генерал Врангель, вони жак покращаючи єдно побудівши до нової Руслії.

Велька буря, ютівка була тих днів у Англії спрічинена чудою. У варошах Лондону, Ліверпуль у всій хижі звалени. Исто так телефоном звязані єдно Немецьку потарганя.

Бетонска держава. Так вілаю богату американську державу Калифорнію. Там єдно збудоване зосвідченою кам'ярі, кам'яни, хижі, слупи і т. д. Гвардія, єже таке будоване там, велико туніше єдно єдного матеріалу.

Церкву од железа і скла

єдно збудоване у німецьким вароші Кель. Церкву буде збудоване зосвідченою жевівів трактерів і склонінних табло. Таку церкву возможно буде і наречиць, бо єдно єдні матеріал скорей вироби а від єдно монтира на єднім месеці.

Немецька і Руслія. Познато, єдна Руслія і Немецька єдно у добрих одноцінів і увірятельству. Тих днів започатковані на нової конференції, єдна приде до портального тарговського стану і одноцінів.

Експлозія у рудокопі у Москви у рудокопі Рученко додівася єдна

— Єсть, Рим є нішкою славни, єде свою исповідь у вири сітей і єде свою духовну привлекливості. То нішкою є безвирів твердза і гуторя, єдна Рим є нішкою — єдна єдна велька сила і моц духовна. Рим дакле є єдні, у возможности да єднів народи і шерса єдна, єдна, сердечній медисобній братській любові.

— Рим далей — віше буде а і нішко в того ме-

сто глібокого поштовання. — Істория нам гуторя, єде ту приходили ізраїльські країни, царови, князи і владикове, ученици і святи особи зосвідченою востоку і запада та сівера і юга, да єдна по-голові святим моцом верховного апостола святого Петра і да його насліднику папи изруча свою синопську любов прихильності, придаючи єдна обновя свою вири.

— Та і нішко Кель то тисячі і тисячі народів

зосвідченою швіта єде приде єдні рок до Риму, да єдна поклоня моцом св. Петра і князя свою синопську любов Оцу римську, єде су готови і умрець занільо. Кель то еари не приде єдні рок да єдні та ти места святих, да видза гроби святих, да видза пам'ятники церкви, у котрих єдна єдна краса християнської культури помесцена єдна Ісуса Хр. до нішкої.

Зато єдна Руслія новинки остаю єдна у фельтону присци весять ствари а главніші єдно тим славним Риму. Та так да єдна і ма упознаме лепше зосвідченою местами святих, єде су по-шикрапені зосвідченою креву перших на еари і еари християнських мучеників. Зосвідченою местами, да єдна упознаме єдна відкладь вони посилили так горуці молитви єдна Христу у часу своїх мученів. Да єдна упознаме і зосвідченою християнськими пам'ятниками, єдна прекрасними і величливими цер-

ФЕЛЬТОН

88 88 88

88 88 88

Рим

По Емершту — О. Янко Гір.

Кому нішко не познати Рим? Думам, єдно нет, котри би не чул за Рим, котри би не познал Рим. Рим єдна познати і славні по шицьких, швеце, вон познати, і найдальшому краю швіта. Рим треба да буде познати особо християнину, бо є штредок християнства, штредок вири святей, однак єдна вири Христова до на край швіта. У котрим глава церкви вашей і наслідник Христові на жемі. Рим є и штредок любови християнської, та кельо то тисячі і тисячі людей і народів не приде єдні рок до Риму? Ізо єдна цага да баш до Риму иду — любов Христова. Рим наїсце постал тот славній магнет, єде придає гуту себе шицьких без розлики народності і пле-

младших літ іх помагал діяком у Богослуженьях славиц Бога. У кождій народній і просвітній роботі брал учасць. Умар богоіно, Найму Господь удаєй вічній покой.

ДЮРДЬОВ

+ ЛЕОНА СКУБАН. 9. т. м. умарла 15. річна дівчина Янка Скубан, барбеля. Покойна Леона була барз добра школлярка і послушне дівчине своїм смутним родичом права радості і потіха. Виучела була за барбельку але єто немилостива шмерц прервала тут млади живот полни надії. Як націках порушела єй млада шмерц указало найменше єй красне многочлене ховане.

Вічна єй пам'ять!

ВЕСЕЛИ КУЦІК

Госп: „Цо, щейц дінари кошти свій колач? Тварак як дріві!“

Качмар: „Та, модлім нас і дріві уж драгіше!“

Капітан: (у католіки, когти єд жарша бара виступ) «Маш щесце, що єшк неслужил військо, кед були селідба народів!“

Сушед (у сушедові): „Ваша мацка віше вночі ще страшно дре“

„Е, — вожарна камаріна за думка, що єшк шпивац“

Мала Ката була теж юди нершиза на концерті, та при-

рок. Поставляють го 800 людзюх пос веліма спрівами, зос 150 коньми.

Приповеда ще, же було забранено под чекису кару, при давіганю стово прегварц. Но уж при конці, кед штранги, с котрима давігали, були барз нацати, трохела велика опасносць, що пуню ти цали, тут памятник ще розбіз, скрічал, несподівано єден морнар по єшк волал Бреска: — з вода, з воду поляц штранги. Тоту реву послушали шицки і такі штранги загуснули і „обеліск“ бул поставін. Розумі, ще, же тот чловек Бреска не бул нігда покарани, але му ще предложило за наплату, да себе вибере дацо як за наградансне.

Замодліл лем тельо, да щме пріданац на єквітню, підрzelю у церкви святого Петра багіткі за процесію, то му випольните.

Привілітій тот остал и ма то ище в пішкі уж віцій як 300 років його по-томуство.

На сам верх тіго обе-

поведа свой доожнілі: „До 10 гадзін юшло шицко широко, шинвали всі по ведені, але ведка ще погонагляділа, та на ковчі шинвали шицко нараза, да скорей изу дому“.

Суды: — Ви разбили на хрініе вишні женихарцель.

Вінник: — Пане суды, то бул нестрін слухай!

Судія: — Оада сце жасцеля ідерци жену?

Вінник: — Сцез сом, але жарцель сом несіл разбіт.

— „Тота жніжа така влажна, же на мурох рошне махвіра!“

— „Ви би сцез мац да 50 дінари жетачно крианткі!“

Доктор: „Кед сцезе, я при-
волім ішце єдного дохтора.“

Хори: „Геф, тей, да неца-
ай єден набудзе виловати!“

Кавалір: „Назі, штурнікара
вам пресила ісв, ту вам іштом
шого ляст!“

Янкі: Апо, жена друга полови-
на од хлоніа, нер!

Одец: Да, сілу, так ще хо-
лем гутори.

Янкі: А як венца кед не два-
раз охесі?

Венка из цвіту юч ізвестаіе.

Вон: Ох, пані яка сце красна!

Вона: Чюда юса я вам істе
іспомін позесі.

Вон: Номузине баш істе по-
весі, можене і я ішінікі
способ писаці!

Судия: За тераз сце ошле-
бовінні, але я не жадам да-
ват ішней ти видзім:

Оптужени: (укауна на жап-
дарок) Пано судно, то інтер-
бадзе ми міс гутори... треба
то повесіц тихі паном.

Сіл: Чи то іправда ано, же
ни шицки походаіме од май-
муюх?

Одец: (гніваю) Можебуйти,
але я не.

Швіточны Отпочивок

Недз: Мясопустна.

ЕВАНГ. ОД МАФ., ГЛ. ХХV.,
ЗАЧ. 106.

Ісус, Син божі, напі Спасітель, дава душом нашим існі-
вает — по ласкі заслуженії
свою шімершу; дава душом здра-
вие и духовну кріпост, и дава
шершу веселі. Шицким тим, по
шё послужили ёбс. Іого ласку
и жніж животом дасціх божіх,
будзе на страшнім суде благи
сулкі, и повола их на
живот, а гентых, що ві-
даблія за Його небесну пищу,
одруні на муки вічні. Так то

диска, того памятника по-
ложени величевни кріж од
каменя, у котрим як ще
приповеда находзи ще и
фалаток дріва од кріжі на
котрим И. Хр. буд розпяти.

На тим кріжним памят-
нику, урисані су на шиц-
ких боках рижий натписы
и история самого „обе-
лиска“. А меды натписами
в єден такі:

Христос надвладус, Христос
власта.

Христос заповеда, Христос
народ свой брані ед
зла.

И ест. И. Христос и Його
кріж знак в побиди над
дияволом.

И Христ в Його кріж,
що в поставін як би у
штретку. Рима є знак побиди
и над поганським ді-
кеди Римом.

Кріж тот давіга що гу-
небу та указув и гутори
каждому: „гори им'ям сер-
ца“ — горе давігайже спо-
йо шерца, бо шицко цогод
ест од того шчета преход-
зи, які кріж Христов вис-
стої и вічно панув.

читаме істота у си свягелій.

Ісус іш так поіжел, же по-
стал і камі на тим швіце у
сі жерти вонкого закону, у
Пресв. Ехаристії, и приходан
до ім'їд души, за єй твори
шицки седем милосердии учні-
кія. Но да душа чловечя може
пряпі тогі дари и хасновац
іх, муки буд жива. Жіна с
душі тели, кед пребыва у ней
любов божая, кед веря, люби и
улюба на Бога, бо не мож
служит Богу и мамоні. Така
души, що сце Христя прия-
мущи бути чиста. У ней не ша-
пра пребывац сатанін. Прего
кажда душа скорій, як да
Христя дочіска, муки ще о-
чиснія за смертніх грилох.
Да духовна храна може бути на
ползу душі, муки душа буд-
здрава. Ягод хорому чловечку
це не хаснія храна и не при-
ма ю дзечні, так и хорому на
хуні. Хори ще мутня вінчні
перші, як так му буде сма-
ковац одо. Исто так и хори
на душі. Хори на душі мука
що захабіц грижних ужнікіх
мука ще вкладац и ішельякіх
похотов, мука указац все сво-
ї часни Богу добру шеку и
щерю, же му сцу служниц, и
же то не буду сиреведац; и
хоч за яку малу юдову плацу
предавац свойого Бога и свою
віру. Кед то укажу, теди им
Христово приянтае и снатру-
скі буде на здравіс. Теди ще
заронішо и укриши. Да чло-
веку буде рана на хасен, му-
ки мац смак ти ней.

Так и душа, кед сце осетиц
радосц и присутніс Христову
у себе, муки мац жажду і
хлад на правду божу; муки ще
нагадац ти Христу и шерю и
воля. Чловек в длужені глядац
на тим швіце свійого Бога, и
кед будзе за він ходзіи, теди
то припінае на свой ірудк
сам. Исус и юци то ѿ себе
на вінні ників. И відут сий по
муку вічну, а праведнік во-
живот вічни.

Мік. Мудре.

Нашо претплатніци

Обновели предплату слі-
дуючи п. п.: Михал Груб-
еня Р. Керестур за 1927.
р. 100 дн. Штеван Ковач
Петровци за 1928. р. 100
дн. О. Дюра Міклош, Лі-
полляни за 1928. р. 200
дн. О. Янко Провін, Ра-
зві Село за 1928. р. 100
дн. Михал Планіак х. н.
395 Р. Керестур за 1928.
р. 100 дн. Ферко Гарді
х. н. 457 Р. Керестур за
1928 р. 100 дн. Михал
Папіншко, Дюрдьов 100
дн. Влада Колесар, Дюр-
дьов 150 дн. Михал Кон-
чански, Дюрдьов 50 дн.
Янко Кираль, Дюрдьов 50
дн. Ферко Сівч, Дюрдьов
50 дн. Ана Колесар Дюр-
дьов 50 дн. Григо Мі-
хняк Дюрдьов 100 дн.
Михал Рамач, Р. Керестур х.
н. 106. 100 дн. Габор Плані-
шак, Р. Керестур содар 25
дн. Рус. нар. просв. Дру-
жество, Шид за 1927. и 1928.
рок 150 дн. Янко Венче-
льовски, Бачинци 100 дн.
Михал Барна ковач, Руски
Керестур, за 1928. р. 100
дн. Янко Сабадаш, Р. Ке-
рестур х. н. 503 за 1928.
р. 100 дн. Матей Саба-
дош, Р. Керестур х. н. 818
за 1928. р. 100 д. Осіп
Надь, Мали Ідьош 100 д.

Тарговина

Жито	Дин. 332—342—
Кунурица	240—250'50.
Ярец	275—280—
Раж	290—295—
Овес	242—250—
Мука 0	465—480—
Мука 2	440—460—
Мука 5	420—440—
Мука 6	345—365—
Отруби	210—220—

БЕРЗА

Берзік I злата марка	13.55 д.
Будин. I певагі (есіці)	9.90 "
Італія 100 лира	316.—
Букарест 100 дей	34.—
Лондон 1 фунд. шівер.	270.—
Нью-Йорк 1 долар.	56.80.
Париз 100 франкі	224.70
Праг 100 Чес. кр.	168.—
Англія З. К. Б. Д. Д.	325.—
Швейцарія 1 франк	10.95
Віден 1 шілінг	8.—
Палолендор 1 кр.	218.—
20 златних корун	190.—
10 "	95.—
Сеферін	400.—
Дукат	100.—
1 круна у срібру	3.—
5 "	15.—
1 форкт	6.—